

می‌کنند. یعنی اینکه در وضعیت صلح در قفقاز جنوبی یک‌سری منافع برای ایران و روسیه قابل تعریف است و در وضعیت عدم صلح هم همینطور. «شوری معتقد است: «بیش از سه دهه درگیری بین جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان باعث شده است که کشورهای دیگر وادار شده‌اند منافع خودشان را با توجه به این وضعیت ژئوپلیتیک تعریف کنند.» با این حال به گفته شوری، تعریف منافع براساس وضعیت موجود باعث نمی‌شود که در صورت ایجاد تحول اساسی در شرایط، بازیگران پیرامونی و جهانی نتوانند منافع جدیدی براساس وضعیت جایگزین تعریف کنند.

برای مثال در مورد ایران گفته می‌شود که در صورت پایان منازعه و صلح میان باکو و ایروان، دیگر وابستگی باکو به خاک ایران برای اتصال به جمهوری خودمختار قره‌باغ قطع می‌شود. در عین حال تهران نگران ایجاد کریدوری تحت حاکمیت آذربایجان در خاک ارمنستان است که باعث می‌شود ارتباط زمینی ایران و ارمنستان از بین برود. در عین حال تقویت ارتباط جمهوری آذربایجان با ترکیه از طریق خاک ارمنستان و نخجوان، می‌تواند در رقابت‌های منطقه‌ای، ایران را در موضع ضعیف‌تری قرار دهد.

حسن بهشتی‌پور می‌گوید: «قطعاً اگر عقلانیتی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی وجود داشته‌باشد، به دنبال این خواهد بود که منازعه قفقاز جنوبی پایان یابد، چراکه فرصت‌هایی که برای توسعه همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه در دوران صلح وجود دارد، در دوران جنگ و عدم صلح وجود نخواهد داشت.» به اعتقاد بهشتی‌پور، هم آذربایجان و هم ارمنستان در صورتی که از منازعه درازمدت خودشان خارج نشوند، فرصت‌های بهتری برای ایران خواهند بود.

محمود شوری در گفت‌وگو با «هم‌میهن» می‌گوید: «طبیعتاً در هر تراضی ممکن است برای برخی از قدرت‌های پیرامونی و جهانی منافع وجود داشته‌باشد اما در هر صحنه هم ممکن است منافعی برای طرف‌های مختلف وجود داشته‌باشد. این کارشناس مسائل اوراسیا معتقد است: «اینکه جمهوری اسلامی ایران با روسیه بخواهند براساس عدم صلح در منطقه منافع خودشان را تعریف کنند، استراتژی کوتاه‌بینانه و غیراخلاقی است.» شوری می‌گوید: «فرض بر این است که گسترش همکاری و صلح در هر منطقه‌ای می‌تواند باعث توسعه جمعی، رونق و شکوفایی برای کشورهای منطقه شود. در واقع توسعه هر یک از همسایگان ایران می‌تواند به توسعه ایران در درازمدت کمک کند.»

یکی از مهم‌ترین نگرانی‌هایی که در مورد آینده قفقاز جنوبی از منظر تهران بیان می‌شود، احتمال ایجاد کریدور زنگرور و مسیری تحت حاکمیت جمهوری آذربایجان از خاک ارمنستان است که باعث قطع شدن دسترسی زمینی ایران به ارمنستان می‌شود. محمود شوری معتقد است که اساساً این فرض مبنای صحیحی ندارد. وی می‌گوید: «این تصور که بعد از تحولات ۲۰۲۰ قرار است صلحی میان ایروان و باکو ایجاد شود که براساس آن همکاری‌هایی در سطح در اختیار گذاشتن کریدورهای ترانزیتی به یکدیگر به وجود بیاید، تصویری خام و قضاوتی زود هنگام است. سیاست در ارمنستان شاهد تحولاتی است که وضعیت این کشور را در شرایط سیالی قرار می‌دهد و جاه‌طلبی‌های حکومت جمهوری آذربایجان هم این فضا را برای ایروان ایجاد نمی‌کند که به نوع صلحی که باکو به آن علاقه‌مند است، تن بدهد.» حسن بهشتی‌پور می‌گوید که در مورد آسیب‌های بالقوه تأسیس یک کریدور ترانزیتی برای دسترسی آذربایجان به نخجوان و ترکیه مبالغه شده است. وی می‌گوید: «تأسیس یک کریدور جدید، در واقع اضافه شدن یک گزینه جدید دسترسی در منطقه است،



حسن بهشتی‌پور،

تحلیل‌گر مسائل

اوراسیا:

قطعاً اگر عقلانیتی

در سیاست خارجی

جمهوری اسلامی

وجود داشته‌باشد،

به دنبال این خواهد

بود که منازعه

قفقاز جنوبی پایان

پیدا کند، چراکه

فرصت‌هایی که برای

توسعه همکاری‌های

دوجانبه و چندجانبه

در دوران صلح

وجود دارد، در

دوران جنگ و عدم

صلح وجود نخواهد

داشت

همین حالا هم جمهوری آذربایجان از طریق گرجستان با ترکیه مرتبط است. «محمود شوری به «هم‌میهن» می‌گوید: «جمهوری آذربایجان در رابطه با ترکیه و جمهوری خودمختار نخجوان در یک بن‌بست ژئوپلیتیک قرار دارد و جمهوری اسلامی ایران از طریق اجازه دادن در استفاده از خاک ایران برای ارتباط میان باکو و نخجوان، عملاً بنوعی نقش خود را در بازی ژئوپلیتیک قفقاز جنوبی تعریف کرده است. اما واقعیت این است که اگر این بن‌بست ژئوپلیتیک از بین برود، می‌توان منافع جدیدی براساس ساختار جدید تعریف کرد و می‌توان حوزه‌های جدیدی را برای همکاری با سه کشور قفقاز جنوبی تعریف کرد.»

روسیه بازیگر دیگری است که متهم شده است از جنگ میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان منفعت می‌برد. مسکو با استفاده از بحران در قفقاز جنوبی از یک طرف از هر دو طرف منازعه حمایت نظامی می‌کند و از طرف دیگر پایتخت‌های هر دو کشور را در شرایط جنگی به ازای کمک‌های نظامی در کنترل خود نگه می‌دارد. با این حال از زمان جنگ ۲۰۲۰ تاکنون، ایروان بیش از هر زمان دیگری از روسیه دور شده است. دولت‌مردان ارمنستان معتقدند که روسیه در جنگ دوم قره‌باغ تعهدات خود را در دفاع از ارمنستان عملی نکرده است. مسکو پیمان دوجانبه دفاع متقابل در قبال تهاجم نظامی خارجی به خاک ارمنستان دارد و از سوی دیگر در قالب سازمان پیمان امنیت جمعی، متعهد به دفاع از ارمنستان در قبال حمله خارجی است. مسکو توجهی می‌کند که در جنگ دوم قره‌باغ، آذربایجان به خاک ارمنستان حمله نکرده است و در مناطق اشغال‌شده از خاک خود با نیروهای ارمنی جنگیده است. بسیاری از تحلیل‌گران معتقدند که سیاست‌های غرب‌گرایانه دولت نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان از زمان انتخابش به این مقام، باعث شد تا مسکو با هدف تنبیه دولت ارمنستان، در جنگ ۲۰۲۰ حمایتی از ارمنستان نشان ندهد. حسن بهشتی‌پور می‌گوید: «سیاست روسیه در قفقاز جنوبی و آسیای میانه سیاست «همه‌با من» است نه سیاست «همه با هم». روسیه هر چند در عرصه بین‌المللی چندجانبه‌گرایی را تبلیغ می‌کند و آمریکاراه به یک‌جانبه‌گرایی متهم می‌کند، اما خودش در حوزه محیط پیرامونی خود و جمهوری‌های شوروی سابق همان سیاست یک‌جانبه‌گرایی مطلق‌رایگیری می‌کند و انتظار دارد که همه این کشورها خودشان را با سیاست‌های مسکو هماهنگ کنند.» این تحلیل‌گر مسائل اوراسیا معتقد است: «فترت روسیه در قفقاز هم به همین شکل است. همین سال ۲۰۲۰ زمانی که جنگ میان ارمنستان و آذربایجان در گرفت، روسیه رهبران دو طرف را به مسکو فراخواند و یک طرح آتش‌بس را به آنها دیکته کرد.» در عین حال از سال ۲۰۲۲ و آغاز جنگ اوکراین، روابط مسکو و باکو نسبت به هر زمان دیگری صمیمانه‌تر شده است. توماس دی‌وال، پژوهشگر ارشد اندیش‌سکده کارنگی اروپا در فارن افرز می‌نویسد: «آذربایجان با یک حکومت خودکامه، هم با روسیه هم‌رز است و هم در دریای خزر ساحل دارد و در حال تبدیل شدن به یک بازیگر قدرتمند است که منابع قابل توجه نفت و گاز، ارتش قدرتمند و

روابط پرمنفعتی هم با روسیه و هم با غرب دارد.» دی‌وال می‌نویسد: «همزمان دو کشور دیگر منطقه، یعنی ارمنستان و گرجستان در حال تجربه تحولات عظیمی هستند. چند ماه پس از آنکه جمهوری آذربایجان بر ناگورنو-قره‌باغ مسلط شد، ارمنستان که یک متحد قدیمی روسیه محسوب می‌شد، با شدت بیشتری نسبت به گذشته به سمت غرب متمایل شد. در گرجستان اما حزب حاکم در حال بر هم زدن روابط نزدیک سه‌دهه‌ای اش با اروپا و ایالات متحده است و تلاش می‌کند تا مشابه حکومت خودکامه آذربایجان رفتار کند. ماه مه سال جاری پارلمان گرجستان یک قانون جنجالی تصویب کرد تا اثرگذاری خارجی بر سازمان‌های غیردولتی را محدود کند. این قانون از قانون مشابهی در روسیه الهام گرفته است و این پیام را به مسکو ارسال می‌کند که یک شریک قابل اعتماد در مرزهای جنوبی روسیه وجود دارد.» به نوشته این پژوهشگر مسائل منطقه، ترک ناگهانی منطقه توسط نیروهای حافظ صلح روسیه که قرار بود پس از آتش‌بس نوامبر ۲۰۲۰ از امنیت اقلیت ارمنی قره‌باغ دفاع کند، ذهنیت ارمنستان را در مورد طرد شدن توسط مسکو تقویت کرد. دی‌وال می‌نویسد: «روسیه با تصمیم به ترک منطقه، عملاً پیروزی را به آذربایجان تقدیم کرد و اجازه داد که ارتش آذربایجان کنترل مطلق بر مناطق مورد مناقشه را برعهده بگیرد. برای اکثر ارمنی‌ها این اتفاق تأیید طرد شدن توسط روسیه بود. تقریباً همان زمان ناظران به این نتیجه رسیدند که یک توافق میان روسیه و آذربایجان شکل گرفته است. درست پنج روز بعد از آنکه نیروهای روسیه منطقه را ترک کردند، الهام‌علی اف، رئیس‌جمهور آذربایجان به مسکو سفر کرد و در مورد تقویت ارتباط جنوب-شمال میان دو کشور گفت‌وگو کرد. بعد از این گفت‌وگوها، ونیالی ساولیف، خبر داد که آذربایجان قصد دارد زیرساخت ریلی باریبری خود را تا نوبن‌برابر ظرفیت تقویت کند تا تجارت آذربایجان و روسیه بیشتر شود.»

محمود شوری به هم‌میهن می‌گوید: «روسیه با توجه به شرایط ویژه‌ای که دارد و با توجه به تحریم‌های متعددی که علیه این کشور اعمال شده است، همگرایی و همکاری بیشتری را با جمهوری آذربایجان آغاز کرده است، به‌ویژه که سیاست خارجی ارمنستان هم تا حد زیادی در حال فاصله گرفتن از روسیه است. روسیه از جمهوری آذربایجان برای همکاری‌ها در حوزه انرژی و علی‌الخصوص دور زدن تحریم‌ها استفاده می‌کند.»

دی‌وال معتقد است: «آذربایجان به دلیل موقعیت بهتر ژئوپلیتیک و جایگاه بی‌طرفی اش، توانسته است که بازی دوطرفه‌ای را در پیش بگیرد. آذربایجان یکی از کشورهای اصلی در مسیر کریدور میانی است. بعد از امضای توافقی با کمیسیون اروپا در سال ۲۰۲۲، میزان صادرات گاز این کشور به اتحادیه اروپا افزایش پیدا کرده است. اما در عین حال آذربایجان موقعیت خوبی هم برای تجارت با صادرکنندگان انرژی روس دارد. براساس گزارش‌هایی که مؤسسه مطالعات انرژی آکسفورد در ماه مارس ۲۰۲۴ منتشر کرد، آذربایجان در همکاری با متحد نزدیکش ترکیه، در حال ایجاد یک هاب صادراتی است تا گاز روسیه بدون تحریم به بازارهای خارجی برسد.»

دیپلمات‌ها



خبرهای متناقض در مورد توافق جامع همکاری ایران و روسیه

اظهارات یک دیپلمات ارشد روسیه در خصوص تعلیق مذاکرات در خصوص توافق جامع همکاری‌های ایران و روسیه روز گذشته باعث واکنش‌های زیادی شد. تا بعد از ظهر سه‌شنبه این خبر چندین بار توسط مقام‌های مختلف ایران و روسیه تکذیب و تعدیل شد، تا نهایتاً سرگی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه در حاشیه نشست وزرای خارجه گروه بریکس در نووگراد روسیه، در جمع خبرنگاران گفت که ایران و روسیه بر سر متن توافق جامع همکاری مشترک ۲۰ ساله به توافق رسیده‌اند. با این حال وزیر خارجه روسیه با تأکید بر اینکه مسکو به این توافق متعهد است، گفت: «زمانی می‌توانیم این توافق را امضا کنیم که بخشی از مشکلات در تهران که عمدتاً رویه‌ای هستند، برطرف شود.» پیش از لاوروف هم دی‌میتری پسکوف، سخنگوی ریاست جمهوری روسیه، اظهاراتی تقریباً مشابه بیان کرده بود. او گفته بود: «کار بر روی توافق جامع همکاری میان ایران و روسیه ادامه دارد، اما ممکن است برخی جداول زمانبندی مربوط به برخی اقدامات خاص آن جابه‌جا شود.» جنجال در مورد توافق جامع همکاری بلندمدت ایران و روسیه زمانی ایجاد شد که صبح روز سه‌شنبه ۲۲ خرداد، یک دیپلمات ارشد روس در گفت‌وگویی با خبرنگاری دولتی ریانووستی خبر داد مذاکرات میان تهران و مسکو برای امضای توافقنامه جامع همکاری مشترک به دلیل مشکلاتی در طرف ایرانی تعلیق شده است. این خبر بلافاصله با تکذیب سفیر ایران در روسیه مواجه شده بود که انعکاس این اظهارات را ناشی از ترجمه غلط و «شتابزدگی برخی دوستان در ایران در انعکاس اخبار نادرست» توصیف کرده بود. کاظم جلالی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه در شرایطی این اظهارات را در مصاحبه با خبرنگاری جمهوری اسلامی مطرح کرده بود که متن مصاحبه ضمیر کابلوف، رئیس اداره دوم آسیای وزارت خارجه روسیه در خبرگزاری ریانووستی روسیه منتشر شده بود و این مقام روس صراحتاً از تعلیق مذاکرات بر روی متن توافق جامع همکاری مشترک ایران و روسیه خبر داده بود. کابلوف گفته بود: «فرآیند مذاکرات بر روی توافق به دلیل برخی مشکلات از سوی شرکای ایرانی متوقف شده است، من تردیدی ندارم که این توافق تکمیل خواهد شد و رهبران دو کشور در خصوص زمان و مکان امضای آن تصمیم خواهند گرفت.» این دیپلمات ارشد روس گفته بود: «دو طرف با قوت بر تصمیم خود برای امضای توافق جامع همکاری مشترک هستند و رویدادهای اخیر شهادت رئیس‌جمهور فقید ایران نقشه در این مسئله نداشته است. این [توافق] یک تصمیم راهبردی از سوی رهبران دو کشور است.»

امضای یک توافق جامع همکاری بلندمدت میان ایران و روسیه، یکی از پیشنهادهایی بود که شهریور ۱۴۰۰ در حاشیه نشست رهبران سازمان همکاری شانگهای در دیدار سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور فقید جمهوری اسلامی ایران و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه مطرح شد. رؤسای جمهوری دو کشور دی‌ماه ۱۴۰۰ در سفر سید ابراهیم رئیسی به مسکو و دیدار رسمی اش با پوتین برای آغاز فرآیند تدوین توافقنامه جدید توافق کردند.

ایران و روسیه پیش از این دو بار توافقنامه‌های همکاری بلندمدت با یکدیگر امضا کرده‌اند که مهم‌ترین آن توافقنامه ۱۰ ساله همکاری ایران و روسیه مورخ ۱۳۸۰ است که با توجه به تمدید مکرر آن همچنان معتبر است. سال ۱۳۶۸، پس از پایان جنگ تحمیلی، اکبر هاشمی‌رفسنجانی، رئیس‌وقت مجلس شورای اسلامی در سفر به مسکو چندین توافقنامه همکاری با اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی امضا کرد. با این حال بعد از فروپاشی شوروی، این توافقنامه‌ها به فراموشی سپرده شد و تا نزدیک به ۱۰ سال بعد این توافقنامه‌ها عملاً اجرایی نمی‌شد. سال ۱۳۷۹ در سفر سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهور وقت به مسکو، توافقنامه همکاری‌های بلندمدت جدیدی بین ایران و روسیه امضا شد و دی‌ماه سال ۱۳۸۰ با تأیید شورای نگهبان اجرایی شد. این معاهده برای مدت ۱۰ سال منعقد و در صورتی که هیچ‌یک از طرفین حداقل یک سال قبل از پایان اعتبار آن به صورت کتبی طرف دیگر را از قصد خود پیرامون قطع اعتبار معاهده مطلع نکند، خود به خود برای دوره‌های پنج‌ساله‌بعدی تمدید می‌شود. به همین ترتیب از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰ این توافق دو بار تمدید شد و سال ۱۴۰۰ نیز بار دیگر تا سال ۱۴۰۵ تمدید شده است.

آگهی تجدید ارزیابی کیفی (فراخوان پنجم) مناقصه شماره ۱-۸-۲۶-۱۴۰۱

نوبت اول



راه آهن جمهوری اسلامی ایران

شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد بنابر آیین‌نامه اجرایی بند ج ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات نسبت به تجدید ارزیابی کیفی مناقصه‌گران واجد شرایط جهت دعوت به مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی [www.setadiran.ir](http://www.setadiran.ir) شرح زیر اقدام نماید. مناقصه‌گران موظفند برای شرکت در مناقصه نسبت به ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. **لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فراخوان ارزیابی کیفی تا انتخاب برنده از طریق سایت مزبور انجام می‌گردد.**

**۱-شرح مختصر موضوع مناقصه: تعمیرات اساسی انواع واگن‌های باری سازمان قطار نجات، زیربومی، اداری و واگن‌های رمپ، ادارات کل راه‌آهن آذربایجان، شمال‌غرب، تهران، شمال ۱، شمال ۲، شمال‌شرق، شمال‌شرق ۲ و خراسان (محور شمال) به تعداد ۱۴۸ دستگاه**

**۲-مدت و محل انجام قرارداد: مدت اجرا ۱۲ ماه و محل انجام طبق اسناد مناقصه می‌باشد.**

**۳-مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۱۰/۳۴۰/۲۰۵/۰۰۰ ریال**

**۴-مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی: حداکثر تا ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخه ۱۴۰۳/۰۳/۲۷**

**۵-مهلت تحویل اسناد ارزیابی کیفی: حداکثر تا ساعت ۹ روز سه‌شنبه مورخه ۱۴۰۳/۰۴/۱۲**

**۶-فراخوان ارزیابی کیفی فوق از طریق پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات <http://iets.mporg.ir> اطلاع‌رسانی می‌گردد.**

**شایان ذکر است دریافت اسناد صرفاً می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) صورت پذیرد.**

**۷-مناقصه‌گران می‌بایستی در مرحله ارزیابی کیفی دارای گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاری و تعیین صلاحیت پیمانکاری اخذ شده از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را داشته باشد.**

**۸-پس از ارزیابی کیفی، از مناقصه‌گران واجد شرایط که حداقل امتیاز لازم را کسب نموده باشند جهت شرکت در مناقصه دعوت به عمل خواهد آمد.**

**۹-در صورت تشخیص مناقصه‌گزار به تمدید ضمانت‌نامه شرکت در فرآیند ارجاع کار، این تمدید از طریق مکاتبه با بانک صادرکننده ضمانت‌نامه انجام خواهد پذیرفت و نیز در صورت ضبط ضمانت‌نامه مذکور، موضوع به اطلاع سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد رسید.**

**اطلاعات تماس و آدرس دستگاه مناقصه‌گزار: تهران-میدان راه‌آهن ساختمان شهید نوری طبقه همکف اداره کل واگن‌ها-اداره تدارکات**

**شماره تماس: ۵۵۱۲۵۷۲۱ خانم رضانی**

**اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۱۴۵۶-۰۲۱۰**

